

School is dé plek waar kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen. Het leert ze onafhankelijk, sociaal vaardig, weerbaar en creatief te worden. De PvdA en GroenLinks vinden het belangrijk dat ieder kind gelijke kansen krijgt in het onderwijs. Anders gezegd: ieder kind moet de kans krijgen op het niveau terecht te komen dat het beste bij hem of haar past.

Helaas is dat nog niet altijd het geval. Het CPB stelde in december 2020 dat kinderen van praktisch opgeleide ouders of ouders met een laag inkomen op de basisschool met een achterstand beginnen, die ze hun gehele schoolcarrière niet meer inhalen. De coronacrisis heeft de kansongelijkheid nog verder vergroot, volgens de Onderwijsraad en de SER. De achterstanden zijn niet gelijk verdeeld over leerlingen. Kinderen met praktisch opgeleide ouders leerden de afgelopen periode veel minder. Daar moeten we iets aan doen. Deze kinderen hebben ons nodig!

Waarom nu deze oproep voor het vergroten van gelijke kansen in het onderwijs?

Het kabinet heeft in februari 2021 8,5 miljard euro beschikbaar gesteld voor een Nationaal Programma Onderwijs, gericht op herstel en ontwikkeling van het onderwijs, op het inhalen en compenseren van vertraging, en het ondersteunen van iedereen in het onderwijs die het moeilijk heeft. Zowel scholen als gemeenten ontvangen extra middelen. Volgens de PvdA en GroenLinks is dit hét moment om de kansengelijkheid in het onderwijs te vergroten, nadat de ongelijkheid de afgelopen maanden is toegenomen. Wanneer we de behoeften van het kind centraal zetten en alle partijen – van school tot gemeente, van peuterspeelzaal tot welzijnsorganisaties – hun verantwoordelijkheid pakken, moet dit mogelijk zijn.

Onze oproep aan Leidse scholen, de gemeente en andere relevante partijen

Vergroot het bereik van de voor- en vroegschoolse educatie

Voor- en vroegschoolse interventies hebben een positief effect en leveren kinderen gemiddeld zo'n vijf maanden extra vooruitgang op. De aanpak heeft vooral een positief effect op kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Het bereik van de VVE is tijdens de tweede lock-down flink teruggelopen; een verschijnsel dat in alle grote steden zichtbaar is. Ga erop af: biedt actief voorlichting en hulp aan ouders om zich in te schrijven voor VVE.

1

"Hoewel het overgrote deel van de kinderen gebruik maakt van hetzij een kinderdagverblijf hetzij een peuterspeelzaal, is er ook een non-bereik. En dat non-bereik zit juist op plekken waar de risico's groot zijn, bijvoorbeeld onder kinderen van arbeidsmigranten of onder autochtone Leidenaars met een laag inkomen."

Adviseer vroeg over de schoolkeuze

Sommige ouders hebben onvoldoende mogelijkheden om zich goed te oriënteren op de schoolkeuze, terwijl de ene school (vanwege de onderwijsvorm en focus) mogelijk meer geschikt is voor een bepaald kind dan de andere. Voor deze ouders moet laagdrempelig advies beschikbaar zijn, bijvoorbeeld via organisaties waar zij al mee in contact staan.

2

"Sommige ouders melden hun kind aan voor een school op de dag dat het vier jaar wordt. Zij brengen hun kind automatisch naar de school die het dichtst in de buurt is. Van een goede voorbereiding is geen sprake."

VERGROOT DE KANSENGELIJKHEID IN HET LEIDSE ONDERWIJS

IN 10 STAPPEN

3

Vrijwillige ouder bijdrage

Houd de vrijwillige ouderbijdrage vrijwillig, compenseer - waar nodig - onderwijskansscholen.

Voer de wet uit en zorg dat ouders zich niet verplicht voelen een vrijwillige bijdrage te betalen. Als scholen zich hier niet aan houden, kan de gemeente haar subsidie aan de betreffende school intrekken.

We willen dat leerlingen kunnen meedoen met activiteiten die de school organiseert, ook als ouders afzien van het betalen van de vrijwillige ouderbijdrage. Daarom roepen wij de gemeente op om alternatieven te verkennen voor (in ieder geval) de onderwijskansscholen, zodat zij toch extra activiteiten kunnen betalen wanneer er te weinig ouderbijdrage wordt betaald om de kosten te dekken. Mensen doorverwijzen naar het minimale beleid van de gemeente past volgens ons niet bij het vrijwillige karakter van dit verzoek.

"Sommige kinderen hebben nog nooit het strand gezien of in een trein gezeten. Al deze ervaringen zijn nodig voor een goede ontwikkeling." Extra activiteiten vanuit school zijn dus geen overbodige luxe. Maar juist op de scholen waar kinderen dit extra hard nodig hebben, betaalt een (groot) deel van de ouders de ouderbijdrage niet. Scholen komen hierdoor financieel in de knel en kinderen zijn hiervan de dupe.

4

Ontmoetingen tussen klassen

Regel (extra) ontmoetingen tussen klassen van verschillende scholen en draag bij aan het vergroten van het netwerk.

Theoretisch- en praktisch opgeleiden komen nauwelijks meer in aanraking met elkaar. Ontmoetingen tussen kinderen van verschillende scholen kunnen blikverruimend werken en daarmee een positieve bijdrage leveren aan de kansengelijkheid van kinderen. Ook door ontmoetingen met andere mensen en nieuwe netwerken nemen kansen toe. Bijvoorbeeld op het vinden van de juiste opleiding, een stage of werk. Het is belangrijk dat netwerken worden ontwikkeld om de school en om het kind (en gezin) heen.

In de bibliotheek in Het Gebouw aan het Arubapad worden buitenschoolse activiteiten georganiseerd op het gebied van o.a. cultuur en taal. Leerlingen van alle omliggende scholen kunnen hier terecht om te leren en elkaar te ontmoeten.

5

Brede brugklassen

Werk zoveel mogelijk met brede brugklassen. In Nederland bepalen we veel vroeger dan in veel andere landen naar welk vervolgonderwijs iemand gaat. Het huidige systeem van vroege selectie in het onderwijs heeft nadelige effecten op gelijke leerkansen. De oproep aan scholen en gemeente is om de mogelijkheden voor het extra financieren van brede scholen en het bieden van een 'Brede Brugklas Bonus' te verkennen. Een brede brugklas moet volgens de SER worden gecombineerd met voldoende differentiatie tussen leerlingen. Als kinderen juist gebaat zijn bij een keuze op twaalfjarige leeftijd, dan moet dat ook mogelijk blijven. Op die manier moet maatwerk worden geboden, passend bij de verschillende behoeften van verschillende leerlingen.

Het Vlietlandcollege is op dit punt een goed voorbeeld. Zij hebben meerdere brede brugklassen, waarin zij intensieve begeleiding aan jongeren bieden. Door middelen van deze brede brugklas kan de keuze een jaar worden uitgesteld.

VERGROOT DE KANSENGELIJKHEID IN HET LEIDSE ONDERWIJS

IN 10 STAPPEN

Uit beschikbare cijfers en gesprekken met partijen blijkt dat onder advisering zich ook in Leiden voordoet. "Ik had laatste nog een jongen met een CITO-score van 548. Hij kreeg een VMBO advies. Gelukkig was zijn moeder mondig. Nu gaat hij naar het VWO."

6

Onder advisering

Houd als school goed zicht op de onder advisering. Het opleidingsniveau van ouders is de afgelopen 10 jaar steeds bepalender geworden voor het onderwijs dat kinderen volgen. Kinderen uit sociaaleconomisch zwakkere gezinnen stromen lager in sinds het schooladvies in 2015 leidend werd voor het bepalen van het middelbare schoolniveau. Als de leraar minder van een kind verwacht, wordt het kind minder uitgedaagd en neemt de motivatie om te presteren af. Door als leraar ook anderen (zoals een intern begeleider) te betrekken bij het geven van schooladvies en het schooladvies bij te stellen na een eindtoets kan dit negatieve effect verminderen.

Leraren bonus

Geef leraren die werken op scholen met veel kinderen met een ondersteuningsbehoefte een bonus. Goede leraren spelen een belangrijke rol bij het wegwerken van leerachterstanden. Het is aan de overheid om duurzaam te investeren in de opleiding en verdere ontwikkeling van leraren en schoolleiders. Een goed salaris is daarbij randvoorwaardelijk. Een lokale aanpak of impuls is mogelijk. Zo kan aan leraren op specifieke scholen en/of groepen extra salaris worden geboden, extra mogelijkheden om opleidingen te volgen of – iets wat door docenten als zeer prettig wordt ervaren – door een aantal uur per week een extra leerkracht aan de klas toe te voegen.

7

Werken met een bonus is niet nieuw. In Amsterdam hebben scholen en de gemeenten hierin geïnvesteerd. Dit heeft ertoe geleid dat het lerarentekort in één jaar tijd met twintig procent is teruggelopen en gelijk over de stad is verdeeld.

Stimuleer mengen

Stimuleer menging van sociaaleconomische achtergronden in het onderwijshuisvestingsbeleid. Waar scholen zich bevinden en hoe groot en functioneel ze zijn, bepaalt in grote mate samenstelling van de leerlingenpopulatie. Zo werkt één grotere basisschool op de grens van verschillende wijken wellicht beter dan twee verschillende kleinere schooltjes per wijk. Gecombineerd met de huidige voorrangregeling op basis van postcode kan dit een positief effect hebben op het tegengaan van segregatie. Zoek in de huisvesting van scholen een balans tussen de voordelen van menging op grotere scholen en de intimiteit en nabijheid die past bij kleinschaligere scholen.

8

VERGROOT DE KANSENGELIJKHEID IN HET LEIDSE ONDERWIJS

IN 10 STAPPEN

9

Samenwerking voor maatwerk

Intensiveer de samenwerking tussen partijen om meer maatwerk te kunnen bieden.

Leren doe je niet alleen op school, maar ook daarbuiten. De coronacrisis heeft een grote mentale klap toegediend aan de jeugd, naast de leerachterstanden. Daarom moet worden ingezet op activiteiten die mentaal helpen en die aansluiten bij de behoeften van jongeren zelf: natuur, cultuur en sport. Wij zijn blij met de regelingen voor sport, cultuur en natuureducatie voor mensen met een minima inkomen. Welzijnsorganisaties hebben mooi aanbod voor kinderen. Maar als de samenwerking tussen partijen onvoldoende is, wordt een kind niet verder geholpen. En hoewel partijen in de stad elkaar steeds beter te vinden, horen wij ook dat het nog beter kan om kinderen in de praktijk echt vooruit te kunnen helpen.

"Een kind kan een sportabonnement krijgen, maar hebben de ouders wel een fiets om de kinderen naar de sportclub te brengen? De bibliotheek biedt veel buitenschools aanbod voor kinderen, maar is de bibliotheek bereikbaar vanuit elke wijk? Ik zie dat we voor sommige gezinnen nog meer moeten doen en nog beter moeten samenwerken dan nu het geval is om kinderen goed te kunnen helpen."

10

Resultaat

Breng resultaten in beeld. Om te kunnen bepalen wat in toekomst nodig is en wat een blijvende inzet vraag om kansengelijkheid te vergroten, is het wenselijk in beeld te brengen welke interventies nu worden toegepast en wat de resultaten zijn. Dit kan bijvoorbeeld via de praktijkkaart, die handvatten biedt om na te gaan of het doel van een interventie ook daadwerkelijk bereikt wordt.

Tot slot

Gemeenten ontvangen budget voor hun rol in de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (t/m het schooljaar 2022-2023). Uiterlijk in juli hoort de gemeente om welk bedrag het precies gaat.

Met dit geld kan de gemeente in samenwerking met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen activiteiten aanbieden om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren. Het ministerie van OCW benoemt dat het daarbij kan gaan om vergroting van het aanbod van brede brugklassen in de regio, nauwere samenwerking tussen kinderopvang en primair onderwijs of meer inzet van pedagogisch medewerkers en jeugdartsen in het onderwijs. Het is aan de gemeente om met scholen en andere betrokkenen te bespreken hoe de gemeente het beste kan helpen, met aanvullende programma's, begeleiding en/of kennisdeling.

De PvdA en GroenLinks roepen het college op om het vergroten van kansengelijkheid nadrukkelijk mee te nemen in de aanpak en waar nodig (een deel van) de extra middelen hiervoor te benutten. Op deze manier kunnen we er samen voor zorgen dat de kansengelijkheid van kinderen in het onderwijs wordt vergroot en ieder kind zeker is van een eerlijke, goede start.

PvdA

LEIDEN

**GROEN
LINKS**

LEIDEN